

Szegedi erdésztanulók Gyimesben

A kaszálás elkezdődött, valamikor fenyves borította a hegyoldalt

Egységgrakat

Kis hazánkban nincs magashegységi erdő, marad a tankönyvbeli ábra: a bükös öv fölött a fenyves következik, majd a törpefenyves – no, de jó lenne megnézni!

Nosza, nézzünk körül a valamikori nagyobb hazában!

Kirándulás, jószolgálati út, gyakorlat, barangolás – ha úgy tetszik csavargás céhlegény módra – mindez együtt: egy hetet a Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola diákjai a Gyimesben töltöttek.

A 13.B osztály fele az osztályfőnökkel az elmúlt évi esőzések-áradások egyik következményének felszámolásában segédkezett Gyimesbükön, a katolikus plébániát – így a falut segítve. Salamon József plébános úr biztosította a szállást és az étkezést, mi pedig igyekeztük mindezt nem hiábavalóan elfogadni.

Fő munkánk egy szárazon rakott súlytámfal továbbépítése volt. Erre azért volt szükség, mert a parókia mögötti hegyoldal az ott levő erdő kivágása és a csapadékos tavalyi év nyomán sok helyen megcsúszott. A suvadások a templom épületét és a vendégházat fenyegették. Mi mintegy 40 köbméter terméskövet építettünk be,

minimális gépi segítséggel, jórészt láncban adogatva a gömbölyű hordalékköveket. Munkavezetőnk Illik Géza „Géza bácsi” volt akivel a fiúk hamar megtalálták a hangot, a pisztránghorgászat volt a közös téma. Pisztráng viszont nem volt.

A domboldalban számos friss forrás eredt, utólag kellett megoldani ennek a víznek az épület alatti, illetve melletti elvezetését, és a megcsúszó domboldal megtámasztását.

A széna boglyába, szekérre rakása már nagyobb szakértelmet igényelt: ebben tanítónk Karácsony Ernő („Ernyő bácsi”) volt. A széna szénapadlásra, a „hijuba” való rakása kis romantikával gyógynövény-illatkezelésnek is jó, romantika nélkül inkább kerülendő, poros munka.

A régi templom melletti temetőből is összegyűjtöttük a levágot szénát, betűztettük a régi síremlékeket, majd két tanulónk elkészítette a temető teljes felmérését is.

Természetesen másztuk a hegyeket! Mintegy 15 kilométeren végiggyalogoltunk a régi magyar határon, vezetőnk Bilibók Gusztó bácsi, aki vasutas lévén

múzeumot is készített, vasútmúzeumot, megtekinthető a vasútállomáson. Aki arra jár nézze meg azt is!

Ebben az évben a fű kicsit később érett be mint máskor, gyönyörű, kaszátlan réteken vezetett utunk. Bár már kevesebb a tehén, mint régebben (ők is „eusak” lesznek!), jórészt még a hagyományos módon gazdálkodik mindenki. Legelők váltják a kaszálókat, erdőket. Az egyes birtokokat kerítések választják el egymástól, sok helyen még jól funkcionálnak az első és második háborúból itmaradt szögcsdrótok.

Az erdők viszont megdőbentőek: ami lentről szép zöld lucosnak tűnik, az belülről bizony szinte mindenütt kilopott-kihe-relt erdő.

Méginkább megdőbentő volt a szomszéd falu, Palánka hegyoldala: Palánka „regátbeli” azaz nem tartozott Magyarországhoz.

Míg a Gyimesben és Székelyföldön nem volt földesúri nagybirtok, és így a közbirtokossági gazdálkodás hagyományai máig élők és újraéledők, addig a palánkaiak – miután az éppen újabb

A régi (kontumáci) templom

A gyimesbükki templom belseje

Az egy hét végén. Balszélen Géza, a jobbon Ernő bácsi.

Súlytámfalunk

földtörvény minden családnak juttatott erdőt a valamikori bojári, majd államerdészeti hegyoldalból – a legkézenfekvőbb megoldást alkalmazták, ami sajnos nálunk is ismerős: lovat és szekeret vettek, majd levágták az egészet. Persze van ott is jó erdőtörvény, de ott is találékonyak az emberek, a hatóság pedig megértő.

Végignézhettük erdész vendéglátónk esztenája mellől – ordát falatozva és sörözgetve –, amint a szemközti erodált hegyoldalon (melyen még néhány éve 90 éves gyönyörű lucos volt) ma a talajban levő kimélyült közelítőlúnyban évezredes módszerrel húzzák le a rönköket, szekerre rakják és viszik valamelyik fűrésztelep-rengeteg van belőlük. Nagyobb a forgalom mint a főútvonalon! Egy szekér mintegy 1 köbméter rönköket visz. Ezért nem emelkedik – csak viszonylag szolidan – a fenyő fűrészáru ára! Még mindig tart a könnyen szerzett jószág!

A döntés technikája motorfűrész, de a közelítés és a kiszállítás 200 évvel ezelőtti... Bár a mai legjobb szekerek gumike-rekesek, ráfutófékesek és racsnis visszagurulásgátlóval ellátottak – helyi gyártmányok! Iszonyatos mennyiségű kéreg, fűrészpor kerül a patakokba, és az a fránya

pisztráng sem a csersavat, sem a gyantát nem szereti.

Persze bizakodnak, hogy majd ez is meg lesz oldva, a szeméthygyűjtés is, ha majd belépnek az únióba!

Megnéztük Antal Mária néprajzi gyűjteményét is – szintén a vasútállomásnál van, ha másért nem, életerőért be kell menni Mária nénihez, mert ahogyan a hegyoldalt kaszálják évről-évre, úgy készíti, fejleszti szorgos munkával a múzeumát, írja kiadványait, emléket állítva az itt élők hagyományainak.

Persze mulattunk is!

Szabott áron (nekünk kedvezménnyel, hisz a faluért dolgozunk) frappáns mulatságban és szabadtéri történelemórában lehet része azoknak a csoportoknak, akik mennek megnézni az ezeréves határt és a „Rákóczi-várat”

A zenekar igen jó gyimesi muzsikát szolgáltatott, szólt a hegedű és a gardon, a közös tánc is ment, bár a korosztálybeli lányok hiánya rányomta bélyegét esténk, mely víg nótázással ért véget.

Az utolsó napunk hegyjárással telt el. Szedtünk otlétünk alatt gombát (ott medve a vargánya, és teljes az elnevezésbeli bonyodalom, mint minden gombaszedő faluban), rengeteg számocát, gyalogoltunk patakban, bozótban. Azt is megtud-

tuk, hogy a sikló vipera és agyon kell csapni.

Láttunk tíz éve épült „500 éves” görögkeleti kolostort, eszembe jutott egy kétsoros:

„Belőlem is dák lelet lesz egyszer
Ezt kívánja hullámtól a rendszer!

Megnéztem egy régi vízajtású fűrészmalom romjait, fényképeztem, aztán másnap irány haza.

A romániai vasút kalauzai nem változtak, jegyprobléma esetén hajlandóak továbbra is a „mindkét fél javára kedvező konstrukciót” barátságosan alkalmazni, a táj viszont egyre civilizáltabb: rengeteg a gyárroncs és a szemét.

A vonat kivitt a Gyimesből egy szép viadukton és a lóvési alagúton keresztül, be az Olt völgyébe. Tusnádfürdő nagyon „kiglancoltnak” látszik. Déva vára tényleg nehezen készülhetett, a Zarándi hegység még kedvesen mutatja, hogy völgyben járunk, de ez már a Maros völgye, aztán szépen belesimul a táj az Alföldbe.

Köszönetünket küldjük azoknak, akik segítettek utunk megvalósulását!

Köszönöm a fiúknak, hogy becsületes munkával öregbítették hírünket és önzetlenül segítettek a gyimesieket.

Szabó József
osztályfőnök

Indulunk a hegyre

Méteres fűrészpor várja a magas vízállást